

2021

SANSKRIT — HONOURS

Paper : CC-6

(Poetics and Literary Criticism)

Full Marks : 65

The figures in the margin indicate full marks.

*Candidates are required to give their answers in their own words
as far as practicable.*

Section – A

(Marks : 20)

Unit – I

1. संस्कृतालङ्कारशास्त्रस्येतिहासे प्रसिद्धेषु प्रस्थानेषु यथामति चतुर्णां नामानि लिखित्वा अलङ्कारप्रस्थाने भामहाचार्यस्यावदानं यथायथं विचार्यताम्। 2+8

अथवा

संस्कृतालङ्कारशास्त्रे कस्मिन् प्रस्थाने आचार्यस्य अभिनवगुप्तस्य अन्तर्भावो भवति? तस्मिन् प्रस्थाने आचार्यस्य अभिनवगुप्तस्य अवदानं सविस्तरमालोच्यताम्। 1+9

Unit – II

2. मम्मटाचार्यकृतं काव्यप्रयोजनमुल्लिख्य व्याख्यायताम् (संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च अवश्यं लेखनीयम्)। 2+8

अथवा

“... इति हेतुस्तदुद्भवे।।”— इति कारिकां पूर्णतः लिखित्वा मम्मटाचार्यस्य अभिप्रायः संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च स्पष्टीक्रियताम्। 2+8

Section – B

(Marks : 15)

Unit – I

3. साहित्यदर्पणमनुसृत्य अधोलिखितेषु यथेच्छं द्वयोः टीका लेखनीया। 4×2
(a) चम्पूकाव्यम् (b) नाटकम्
(c) वीथी (d) पूर्वरङ्गः।

Please Turn Over

Unit – II

4. अधोलिखितयोः कस्यचिदेकस्योत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च लेखनीयम् — 7×1
- (a) साहित्यदर्पणमनुसृत्य कथायाः वैशिष्ट्यानि सोदाहरणं पर्यालोच्यन्ताम्।
- (b) साहित्यदर्पणमनुसृत्य खण्डकाव्यस्य लक्षणमुल्लिख्य तन्मध्ये गीतिकाव्यस्य अन्तर्भावः कथं भवति तद् पर्यालोचयतु।

Section – D

(Marks : 30)

Unit – I

5. (a) अधोलिखितेषु अलङ्कारेषु यथामति द्वयोः संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च सोदाहरणं लक्षणं दीयताम्। 5×2
- (i) अनुप्रासः (ii) रूपकम्
- (iii) उत्प्रेक्षा (iv) काव्यलिङ्गम्।
- (b) अधोलिखितयोः यथामति कस्यचन एकस्य श्लोकस्य अलङ्कारः संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च विश्लेषणपूर्वकः निरूपणीयः। 5
- (i) असमाप्तजिगीषस्य स्त्रीचिन्ता का मनस्विनः।
अनाक्रम्य जगत् कृत्स्नं नो सन्ध्यां भजते रविः॥
- (ii) अनायासकृशं मध्यमशङ्कतरले दृशौ।
अभूषणमनोहारि वपुर्वयसि सुभ्रुवः॥

Unit – II

6. (a) छन्दोमञ्जरीमनुसृत्य अधोलिखितानां छन्दसां यथामति द्वयोः संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च सोदाहरणं लक्षणं दीयताम्। 5×2
- (i) वसन्ततिलमकम्। (ii) मालिनी।
- (iii) शार्दूलविक्रीडितम्। (iv) उपेन्द्रवज्रा।
- (b) छन्दोमञ्जरीमनुसृत्य अधोलिखितानां चरणानां यथेच्छमेकस्यः संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च छन्दोनिर्णयः करणीयः। 5
- (i) मेघालोके भवति सुखिनोऽप्यन्यथावृत्ति चेतः।
- (ii) गोष्ठे गिरिं सव्यकरेण धृत्वा।
- (iii) नवपलाशपलाशवनं पुरः।